

În Cetățile din Munții Orăștiei și în așezările mari cum sînt Sighișoara în Transilvania, Poiana în Moldova și Popești în Muntenia. Deosebirea constă în primul rînd în lipsa anumitor forme dacice cum este opaițul²³ (ceașca) și vasul borcan cu proeminente în ce privește ceramica primitivă, apoi cea lustruită lucrată cu mîna și cea de culoare cenușie lucrată cu roata. În al doilea rînd ceramica complexului datat în secolul III-II î.e.n. are evidente afinități, cu ceramica mai veche, constituind deci o fază premergătoare ceramicii considerată ca dacică propriu zisă. Acest complex nu este însă bine conturat, ne găsim încă abia în faza de tatonare a lui urmînd ca cercetările viitoare să-l precizeze și să fixeze trăsăturile lui specifice. Între puținele locuri unde se poate sezisa în Transilvania acest complex arheologic local databil cu fragmente ceramice celtice, se poate enumera acum și Mediașul. Nu încapă nici o îndoială că acest complex ceramic autohton datat în secolul III-II î.e.n. reprezintă o evoluție a formelor întilnite în epocile anterioare și că el aparține băștinașilor care nu pot fi alții decît dacii locuitori străvechi ai acestor meleaguri pentru care una din primele atestări istorice la nordul Dunării o avem precis de la Arrian privind secolul IV î. e. n.,²⁴ mai ales că a fost descoperită și o monetă dacică de argint care face indiscutabilă această atribuire.

Fig. 4. Urnă cinerară cenușie descoperită în apropierea „Băii de nisip”, sec. III-IV e. n.

²³ În privința acestei forme de vas vezi I. H. Crișan, *Ceașca dacică contribuție la cunoașterea culturii materiale și a istoriei dacilor*, St. Cer. Știi., Cluj, 1955.

²⁴ Cf. C. Daicoviciu, *Cetatea dacică de la Piatra Roșie, monografie arheologică*, București, 1954, p. 9-10.

tonilor daci. Civilizația celtică a adus un aport considerabil la tezaurul civilizației autohtone. Caracterul culturii celtice se va pierde treptat și se va dezvolta o civilizație proprie dacilor, pe baza elementelor mai vechi de civilizație din prima epocă a fierului, cu aportul civilizațiilor străine, din afara Daciei: celtică, grecească și romană. Pe terenul fabricii de sticlă a fost descoperit, întâmplător un **vas mic** (fig. 2) de lut de culoare cenușiu-deschis, cu o toartă masivă puțin supraînălțată. Vasul are suprafața ușor lustruită și este confecționat la roată dintr-o pastă bună, fără impurități. Corpul vasului este mult reliefat față de gât. Dimensiuni: Înălțimea 9,2 cm. Diametrul maxim 9,2 cm. Diametrul gurii 7,1 cm. Diametrul fundului 4,9 cm. Tipologic vasul aparține încă culturii celtice²³ dar tehnica și

Fig. 2. Vas mic cenușiu descoperit pe terenul fabricii de sticlă și datat aproximativ în sec. II î. e. n.

aspectul lui sînt mai primitive, reprezentînd începutul trecerii spre forme locale. Aceste indicații plasează vasul, din punct de vedere cronologic, în secolul II î. e. n. Trebuie să accentuăm puterea de asimilare a dacilor care

²³ I. Hunyadi, *op. cit.*, pl. LXXIII

Grupa IV-a

Înainte de a trata grupa a IV-a trebuie să semnalăm două descoperiri întrîmplătoare făcute în cursul anului 1955 la „Baia de nisip” sau în imediata ei apropiere și anume:

a) În albia Tirnavei sub malul sting, la o distanță aproximativă de 100 m. în aval de „Baia de nisip” (vezi fg. 1) s-a descoperit o urnă în formă de amforă (fig. 4-5). Urna provine din malul surpat. Ea este de culoare cenușiu-deschisă lucrată la roată dintr-o pastă fină, cu mici granule de nisip,

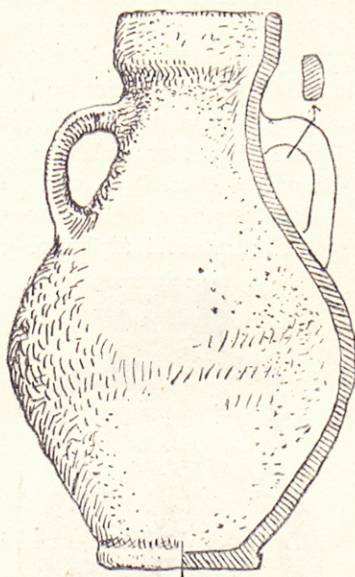

Fig. 5. Urna cenușie, sec. III-IV e. n.

bine arsă. Forma nu este prea simetrică, nu are aceeași bombare unitară, la fel nu sînt simetrice nici torțile (fig. 4-5). Buza este mult îngroșată iar fundul plat, alcătuiind un disc puțin ieșit înafară, fără nici un ornament. Pîntecele este foarte bombat. Măsoară 44 cm. înălțime, 9,5 cm. înălțimea gîtului, 28 cm. diametrul pîntecelui, 12,7 cm. diametrul gurii, 11 cm. diametrul gîtului, 13,2 cm., diametrul fundului, 3,6 cm. lățimea torților. Urna conținea cenușe și oase umane arse provenite dintr-o incinerare incompletă, între care se pot recunoaște capetele femurelor, cu o mică porțiune din colul femural, o vertebră lombară, un fragment de calotă, o porțiune din